

GEERT BOURGEOIS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Vraag nr. 198
van 22 januari 2014
van **CHOKRI MAHASSINE**

Meerjarenplannen lokale besturen - Toepassing participatieverplichtingen

Op basis van de beleids- en beheerscyclus en de planlastvermindering beschikken lokale besturen over de autonomie om participatie bij de opmaak van hun meerjarenplan en budget te organiseren. In het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet wordt enkel de algemene verplichting opgelegd om de inwoners zo veel mogelijk bij het beleid te betrekken (artikel 3 en 199 Gemeentedecreet, artikel 3 en 205 OCMW-decreet). Sommige sectorale decreten leggen wel een specifieke verplichting op. In Flankerend Onderwijsbeleid, Jeugd en Sport dient een formeel advies te worden toegevoegd.

De lokale besturen moeten hun lokale meerjarenplannen aan Binnenlands Bestuur overmaken. Ten laatste op 28 februari moeten zij ook sectorale subsidieaanvragen indienen bij de Vlaamse Regering.

De vraag rijst of de invoering van de beleids- en beheerscyclus en de planlastvermindering tot meer/minder en betere/minder goede participatie heeft geleid. Hierbij dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de formele adviezen enerzijds en de wijze waarop de participatie werd georganiseerd anderzijds: een correct formeel advies is verplicht, maar zegt nog niets over de kwaliteit van het participatieproces en de betrokkenheid van belanghebbenden van in den beginne.

In het antwoord op vraag om uitleg nr. 556 (2013-2014) van Katrien Schryvers verwijst minister Bourgeois terecht naar het uiteindelijke doel, zijnde een cultuuromslag bij de administraties. Op een goede manier inspraak organiseren is immers een kunde.

1. Meet minister Bourgeois en/of de vakministers (Flankerend Onderwijsbeleid, Jeugd, Sport, Ontwikkelingssamenwerking, Cultureel Erfgoed, Economie, Stedenfonds, Cultuur, Integratie) of de lokale besturen hun participatie hebben gehouden?
2. Op welke wijze, met welke instrumenten wordt er gemeten?
3. Kan de minister, in samenwerking met de vakministers, laten onderzoeken op welke wijze de inspraak en participatie in de praktijk zijn georganiseerd?
4. Welke maatregelen neemt minister Bourgeois wanneer een lokaal bestuur zijn participatie op een onvoldoende wijze heeft georganiseerd, gelet op de algemene decretale verplichting?
5. Op welke wijze beoordelen de vakministers de participatie bij het al dan niet toekennen van de subsidies binnen hun sectorale decreet?
6. Welke gevolgen hechten de vakministers aan een participatie die als onvoldoende kan worden beschouwd?

7. Hoe evalueert minister Bourgeois de toepassing van de decretale participatieverplichting bij de opmaak van de meerjarenplannen in de lokale besturen?

N.B. Deze vraag werd gesteld aan de ministers Peeters (vraag nr. 306), Bourgeois (nr. 198), Van den Bossche (nr. 232), Schauvliege (nr. 245), Smet (nr. 273) en Muylers (nr. 353).

GEERT BOURGEOIS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING

VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN DE VLAAMSE RAND

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 198 van 22 januari 2014

van **CHOKRI MAHASSINE**

Antwoorden van de functionele ministers op deelvragen 1,2,5 en 6

Flankerend onderwijs (minister P. Smet)

1,2,5 en 6. Art. 19. van het decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau van 30 november 2007 bepaalt de voorwaarden waaraan de strategische meerjarenplannen van de gemeenten moeten voldoen om in aanmerking te komen voor subsidies. Over participatie in de strategische meerjarenplanning bepaalt het decreet het volgende:

De strategische meerjarenplanning bevat de actieplannen die de gemeente in samenwerking met lokale actoren opzet om vorm te geven aan het flankerend onderwijsbeleid en de manier waarop de gemeente voor de lokale actoren de samenwerking en het overleg faciliteert.

De strategische meerjarenplanning en de actieplannen die betrekking hebben op basis- of secundair onderwijs, worden geadviseerd door het lokaal overlegplatform (LOP), voor zover er een lokaal overlegplatform binnen de gemeente actief is. In voorkomend geval moet de gemeente de betrokkenheid van het lokaal overlegplatform bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning aantonen.

Het advies van het LOP vormt aldus een onderdeel bij het beoordelen van de strategische meerjarenplanning van de gemeenten. Indien uit het meerjarenplan blijkt dat er geen enkele vorm van participatie is opgenomen, zal de gemeente niet in aanmerking komen voor subsidies.

Jeugd (minister P. Smet)

Bij de dossierbehandeling van de subsidieaanvragen van de lokale besturen zullen de dossierbehandelaars van de afdeling Jeugd van het Vlaams Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media nagaan of het college aan de decretale verplichting voldoet.

Indien het college niet kan aantonen dat het advies van de jeugdraad bij de opmaak van het meerjarenplan werd ingewonnen kunnen geen subsidies worden toegekend in het kader van de Vlaamse beleidsprioriteiten Jeugd.

Daarenboven heeft de afdeling Jeugd het Instituut voor de Overheid de opdracht gegeven een 0-meting uit te voeren naar het gevoerde proces bij de opmaak en de uitvoering van het gemeentelijk jeugdbeleid. Ook het gevoerde proces in aanloop van het strategisch meerjarenplan wordt tegen het licht gehouden. Met deze 0-meting als uitgangspunt kan het gevoerde (participatie)proces in het kader van het gemeentelijk jeugdbeleid op vaste tijdstippen in kaart worden gebracht en worden geëvalueerd.

De 0-meting zal zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve analyse bevatten. Er wordt gebruik gemaakt van online-enquêtes en er worden focusgroepen georganiseerd, waarbij gepeild wordt naar de mening van schepenen voor jeugd, jeugddienstmedewerkers en jeugdraadsleden.

Sport (minister P. Muylers)

1. De participatie wordt gemeten op basis van de decretale voorwaarden opgenomen in het decreet van 6 juli 2012 houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid.
2. In het decreet van 6 juli 2012 houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid zijn in artikel 15§2 een aantal voorwaarden opgenomen om de participatie van de sportraad bij de meerjarenplanning te controleren:
 - betrokkenheid van de sportraad bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning m.b.t. het beleidsveld sport;
 - advies van de sportraad over de strategische meerjarenplanning m.b.t. het beleidsveld sport.
5. Bij de beoordeling van de meerjarenplannen wordt nagegaan of voldaan werd aan de twee decretale participatieverplichtingen bij de meerjarenplanning die opgenomen zijn in artikel 15§2 van het decreet van 6 juli 2012 houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid (zie vraag 2).

De betrokkenheid van de sportraad bij de opmaak van de meerjarenplanning en een formeel advies van de sportraad over de meerjarenplanning dienen consulteerbaar te zijn.
De kwaliteit van de participatie wordt niet beoordeeld.
6. Een participatie kan als onvoldoende worden beschouwd als de betrokkenheid van de sportraad bij de opmaak van en/of advies over de meerjarenplanning niet consulteerbaar is.

Indien dit het geval is, zal dit gemeld worden aan het lokale bestuur in de beoordeling van de subsidieaanvraag. Het planlastendecreet voorziet dat de besturen steeds op eigen initiatief bijkomende informatie kunnen overmaken.

Ontwikkelingssamenwerking (minister K. Peeters)

- 1-2. Voor wat betreft het beleidsveld ontwikkelingssamenwerking wordt nagekeken of de gemeenten die deelnemen aan het impulsbeleid gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking en die in aanmerking komen voor een subsidie voldaan hebben aan de vereisten van het uitvoeringsbesluit met betrekking tot het inwinnen van advies van een erkende adviesraad ontwikkelingssamenwerking bij hun gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking (Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het kaderdecreet van 22 juni 2007 inzake ontwikkelingssamenwerking, art. 10).
5. Het digitale meerjarenplan dient een verwijzing te bevatten naar het advies van de adviesraad.
6. Als blijkt dat er geen advies van een bevoegde adviesraad werd gevraagd, kan de subsidie niet toegekend worden.

Cultuur (minister J. Schauvliege)

1. Door het Planlastendecreet werden bepaald in het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid, in het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012 en in het decreet van 28 januari 1974 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, dat de gemeente in het kader van de beleidsvoorbereiding en –evaluatie advies moet vragen aan de cultuurraad en aan de beheersorganen van de openbare bibliotheek, van het gemeenschapscentrum of cultuurcentrum.

De lokale besturen moeten de manier waarop ze de lokale belanghebbenden hebben betrokken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning beschrijven in de toelichting bij hun strategisch meerjarenplan. De aftoetsing hiervan gebeurt door de diensten van de vakministers.
Uit onderzoek door de administratie blijkt dat niet alle gemeenten de lokale participatie en de consultatie van de adviesorganen beschrijven in de toelichting van het meerjarenplan.

2. Voor bepaalde sectoren wordt het betrekken van lokale belanghebbenden afgetoetst aan de hand van een advies van de bevoegde raad (vb. Sport, Cultuur, Jeugd). De administratie onderzoekt steekproefsgewijs of de belanghebbenden werden betrokken.
5. Momenteel hebben nog niet alle gemeenten hun strategisch meerjarenplan ingediend. Toch blijkt al dat de lokale participatie niet altijd aan bod komt in de toelichting bij het gemeentelijk strategisch meerjarenplan. Door de grote autonomie die aan de gemeenten wordt verleend, gebeurt de rapportage van deze informatie op zeer uiteenlopende manieren aan de Vlaamse overheid. Om deze reden kan de participatie enkel steekproefsgewijs worden beoordeeld.
6. Conform het Planlastendecreet moet er enkel aangetoond worden dat lokale belanghebbenden werden betrokken. Betrekken van lokale belanghebbenden op zich volstaat dus om te voldoen aan deze subsidievoorwaarde.
Bij de inhoudelijke beoordeling kunnen er opmerkingen worden geformuleerd over de wijze waarop dit gebeurde. Deze opmerkingen kunnen, als onderdeel van de beslissing over de subsidietoekenning, voor opvolging worden bezorgd aan de lokale besturen.
Indien een gemeente de lokale belanghebbenden, noch de adviesraden heeft geconsulteerd, kan dit gevolgen hebben op het lokale niveau. De gemeente heeft dan een op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereiste niet gevolgd. Elke belanghebbende kan een klacht indienen bij de Vaste Cultuurpactcommissie of kan een verzoekschrift indienen bij de Raad van State.

Stedenfonds (minister F. Van den Bossche)

1. In het kader van het Stedenfonds wordt niet gemeten of de 2 grootsteden en de 11 centrumsteden hun participatie hebben gehouden.
2. In het kader van het Stedenfonds bestaat er geen meetinstrument.
5. Het Stedenfondsdecreet bepaalt in artikel 12 dat de stad het OCMW en de lokale actoren betreft bij de lokale invulling van de doelstellingen van het Stedenfonds. Gelet op de krachtlijn van het Planlastendecreet om de lokale autonomie ten volle te laten spelen, legt het Stedenfondsdecreet geen verdere modaliteiten op. Bij de beoordeling van de subsidieaanvragen Stedenfonds wordt nagegaan of de steden aan deze voorwaarde van artikel 12 van het stedenfondsdecreet voldoen.
6. De steden kunnen tot 28 februari 2014 hun subsidieaanvragen indienen, het is te vroeg om nu reeds te bepalen welke gevolgen gehecht worden aan het niet voldoen aan deze voorwaarde.

Integratie (minister G. Bourgeois)

1. Artikel 31 van het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid bepaalt dat de stad of gemeente die een aanvraag doet voor een integratiesubsidie, moet aantonen hoe ze de personen van vreemde herkomst en hun organisaties betrokken heeft bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning. Voor het integratiebeleid is er geen verplichting voor een officiële adviesraad en zijn er bijgevolg ook geen formele adviezen.
De gemeente kan zelf bepalen hoe ze de doelgroep betreft. Sommige gemeenten organiseren overlegtafels (wereldcafé), andere gemeenten werken met één of andere vorm van lokale integratieraad. Er zijn geen reglementaire vereisten.
Naast het betrekken van de doelgroep bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning, is beleidsparticipatie ook een Vlaamse beleidsprioriteit voor het lokale integratiebeleid. Dit betekent dat de gemeenten die een aanvraag doen voor een lokale integratiesubsidie, acties moeten opnemen die tot doel hebben om de participatie van de bijzondere doelgroepen van het integratiedecreet aan het lokale beleid te faciliteren.

2. Bij de beoordeling van de subsidieaanvraag wordt in de toelichting bij de meerjarenplanning bekeken op welke manier de doelgroep van het integratiebeleid werd betrokken of welke inspanningen het lokale bestuur heeft ondernomen om de doelgroep te betrekken. Daarnaast worden bij de beoordeling van de subsidieaanvraag ook de acties bekeken waarmee het lokale bestuur een invulling geeft aan de Vlaamse beleidsprioriteit van beleidsparticipatie.
5. De beoordeling betreft in eerst instantie de vraag of het betrekken van de doelgroep al of niet gebeurd is. Daarnaast worden de geformuleerde acties m.b.t. de Vlaamse beleidsprioriteit aangaande beleidsparticipatie beoordeeld. De lokale situatie kan sterk verschillen van gemeente tot gemeente. Sommige steden en gemeenten hebben al een jarenlange traditie van een lokaal integratieoverleg. In andere gemeenten is het lokaal integratiebeleid net gestart en moeten overlegstructuren nog groeien. Voor gemeenten waar de betrokkenheid van de personen van vreemde herkomst nog vaste vorm moet krijgen en deze nog summier is opgenomen in de strategische meerjarenplanning zal dit als aandachtspunt worden geformuleerd bij de toekenning van de subsidie. Dit aandachtspunt zal vervolgens nauwgezet worden opgevolgd in de jaarlijkse rapportage.
6. Indien de doelgroep niet werd betrokken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning, of indien er geen lokale invulling gegeven wordt aan de Vlaamse beleidsprioriteit van beleidsparticipatie, kan dit leiden tot het niet aanvaarden van de subsidieaanvraag.

Antwoorden op de vragen 3, 4 en 7

3. Binnen het kader van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie wordt een onderzoek verricht, onder leiding van de professoren Ellen Wayenberg en Filip De Rynck, omtrent: “Vermindering van de lokale planlasten. Een comparatieve studie van de implementatie van het Planlastendecreet.” De wijze waarop de lokale participatie tot op heden is georganiseerd is expliciet opgenomen in de onderzoeksvragen. De publicatie van het rapport mag zeer binnenkort worden verwacht.
4. De functionele ministers zijn bevoegd voor de beoordeling van de naleving van de specifieke verplichtingen vervat in de sectorale planlastenregelgeving. Als minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur heb ik bovendien een subsidie van 20.000 euro verleend aan de vzw de Verenigde Verenigingen voor de opmaak en uitwerking van een ondersteuningspakket over de lokale beleids- en beheerscyclus en het planlastendecreet ten behoeve van leden van lokale adviesraden. Dit moet de samenspraak, het overleg en de advisering tussen lokaal bestuur en lokale adviesraden bevorderen.
7. Op dit ogenblik is het nog te vroeg voor een evaluatie. De eerste inzichten van het wetenschappelijk onderzoek (zie antwoord op vraag 3) en ook de kennis van het verdere verloop van de planlastencyclus (de adviesvragen worden momenteel beoordeeld door de functionele administraties) zijn noodzakelijk voor een deugdelijke evaluatie.